

Ed McDonald

BLACKWING

EDS MAKDONALDS

MELNSPĀRNIS

NO ANĢĻU VALODAS TULKOJUSI
SANTA ANDERSONE

IZDEVNIECĪBA
PROMETEJS

UDK 821.111-3

Ma314

Ed McDonald

Blackwing

Copyright © ECM Creative Ltd, 2017

The moral right of the author has been asserted.

All rights reserved.

Translation copyright © 2022

Šis ir daiļliteratūras darbs. Visas personas, organizācijas un notikumi, kas aprakstīti šai romānā, ir autora iztēles auglis. Visas šī darba tiesības ir aizsargātas. Izdevumu reproducēt, kopēt vai citādi pavairot un izplatīt bez apgāda rakstiskas atļaujas ir aizliegts.

Izdevniecība “Prometejs”

SIA “Prometejs AB”, Tīla ielā 20

www.prometejs.lv

No angļu valodas tulkojusi *Santa Andersone*

Redaktore *Kristīne Zute*

© Tulkojums latviešu valodā, izdevniecība *Prometejs*, 2022

ISBN 978-9934-553-47-9

Grāmata iespiesta SIA “Jelgavas tipogrāfija”

1. NODAĻA

Kāds bija viņus brīdinājis, ka nāksim. Līdzteči bija atstājuši tikai tukšas telpas un dažus aizliegtu vārsmu sējumus. Pusapēstu maltīti, izrakņātas atvilktnes. Viņi bija savākuši, ko spēja panest, un aizbēguši uz austrumiem, uz Postažu. Tolaik, kad vēl nēsāju formastērpu, maršals man teica, ka Postažā labprātīgi dodas tikai trīs veidu cilvēki — izmisušie, dumjie un alkātīgie. Līdzteči bija visnotaļ izmisuši. Es sapulcēju duci dumju un alkātīgu vīru un devos viņus nogalināt.

Izjājām no Valengradas pēcpusdienā, kas smirdēja pēc notekām, nožēlas un vēl vienas nelāgas vasaras beigām. Samaksa nebija šāda riska vērtā, bet cilvēku medišana bija mans darbs un negrasījos ļaut mūsu medijumam tikt tālu. Puse līdzpaņemto salašņu devās Postažā pirmo reizi; kad izjājām pa šaurajiem pilsētas vārtiem, viņi bija teju aptaisījušies. Jau pēc jūdzes prašāja par gilingiem un dalčeriem. Pēc divām jūdzēm viens no šiem apraudājās. Mani veterāni smējās un atgādināja viņam, ka pirms tumsas iestāšanās būsīm atpakaļ.

Taču pēc trim dienām tie draņķi joprojām bija mums priekšā. Tagad neviens vairs nesmējās.

“Viņi ir devušies uz Putekļu aizu,” teica Tnota. Viņš noregulēja sava astrolaba slēdžu ripas un pacēla ierīci, lai nomērītu attālumu starp mēnešiem. “Teicu, ka tā būs. Vai tad ne, kapteini?”

“Ka tik ne arī.” Viņš bija teicis. Pēdas grantī liecināja, ka viņam taisnība.

“Skaidrs, ka teicu.” Tnota man uzsmaidīja, tumsnējā sejā nozibinādams sinepjdzeltenos zobus. “Es atceros. Tu ienesi krogā papīrus, un es teicu: “Saderam, ka plēsīs uz aizu.” Laikam būšu nopelnījis lielāku daļu.”

“Pat ja par šo darbu maksātu pietiekami, lai piešķirtu lielākas daļas, tu tāpat to nedabūtu. Bet nemaksā,” noteicu.

“Tā nav mana vaina. Ne jau es izvēlos darbus,” Tnota attrauca.

“Pirmo reizi šodien tev ir taisnība. Tagad paklusē un izplāno mums maršrutu.”

Tnota pacēla stikla lēcu pret debesīm, kas vidēja nedēļu veca ziluma krāsā. Netīri zeltaina, šur tur zaļgana, izplūdusi violeta un neglīti asiņaini brūna krāsa jaucās kopā kā uz izplūdušu šķidrumu un plīsušu kapilāru molberta. Viņš kaut ko skaitīja uz pirkstiem, izsekoja neredzamai līnijai, kas savienoja abus mēnešus. Brīkšķi debesis bija pieklusuši, nemiēģīgās mākoņu gubās šalca tikko dzirdami čuksti.

Postažā viss ir samaitāts. Viss ir aplams. Jo drīzāk tos draņķus nošausim un dosimies atceļā uz rietumiem, jo priecīgāks es būšu.

Jājām cauri grants un smilšu kāpām, garām melni sarkanām klinītīm, sausākām par krītu. No Postažas kaut kas virmo. To kā gaisu var just visu laiku, taču tas ir tavs ienaidnieks, nevis draugs. Tas iesūcas tevī, sakrājas smaganās, līdz sāc just indes garšu. Es vienkārši cerēju, ka drīz tas būs galā.

Trešajā Postažā pavadītājā dienā, uz austrumiem šķērsodami melnus smilšu laukus, uzgājām viņu zagtā zirga atliekas. Lai kas bija norāvis tam kājas, mūsu medītie līdzteči bija rikojušies prātīgi. Viņi bija pametuši zirgu likteņa varā un glābušies paši. Īslaicīgi novērsuši neizbēgamo, jo tagad tiem no mums neaizbēgt. Vīri sēdēja seglos manāmi atviegloti. Līdz saulrietam mums ķešā būs pāris galvu, un gar robežu dosimies atpakaļ uz pasauli, ko dēvējam par civilizāciju.

Izņēmu no mēteļa blašķi un pakratīju. Neba nu pirmo reizi. Joprojām tikpat tukša kā trijās iepriekšējās reizēs. Tā kā brendijs bija beidzies, dzeršanai mums bija atlicis tikai viegls alus, un arī tā nebija daudz.

Postaža bija bīstama vieta smagi apbruņotu karavīru grupām. Mani nerozu darija tas, ka pāris netrenētu, nesagatavotu un neapbruņotu civilistu bija palikuši dzīvi trīs dienas un turējās mums priekšā. Vēl viens iemesls izbeigt medības pēc iespējas ātrāk.

Skaidri vidēja smiltis ierakstītas pēdas. Mūsu priekšā bija Putekļu aiza, šaura atvere zemē. Vēja sijātu kāpu, asu smilšu un drūpošu akmeņu ainavā cirsta brūce. Zibens šautrai līdzīgā eja kā spoguļattēls sakrita ar vienu no robiem mākoņos — plaisa zemē atspoguļoja ievainojumu debessīs. Viena no debess plaisām sāka spalgi, skanīgi gaudot, liekot maniem kareivjiem sniegties pēc garu akmeņiem un amuletiem. Varbūt algotņi bija siksti, tomēr māņticīgāki par priesteri reliģisku svētku dienā. Tikt ārā no Postažas viņi gribēja tikpat ļoti, cik es. Tā darija viņus tramīgus, un tramīgs karavīrs var salāist dēli pat vienkāršu darbu. Dāsns cilvēks nosauktu manu vienību par rīkļurāvējiem. Dāsni ļaudis lielākoties ir idioti.

“Nenna, panāc šurp,” uzsauca, kad tuvojāties nogāzei, kas veda lejā, krēslā. Viņa košlāja piķa sveķus, žoklis kustēja vien, bet zobi bija melni kā darva. Kaitinošāka trokšņa šaipus ellēm nav. “Vai tev tas jāžļemba?”

“To košlā visas lēdijas.” Viņa paraustīja plecus.

“Tas, ka dažai labai hercogienei pilna mute puvušiem zobiem, nenozīmē, ka tev jā māžojas pakaļ viņas lišķīgajām draudzenēm.”

“Nevaino mani par modi, kapteini. Jāturas līdz laikiem.”

Kāpēc Nenna bija iedomājusies, ka ļaudis skatīsies uz viņas zobiem, ja sejā trūka deguna? Man tas bija tikpat neizprotami kā šī mode. Žļem, žļem, žļem. No pieredzes zināju, ka likt viņai pārstāt būtu tikpat bezjēdzīgi, kā pamācīt Tnotu, lai tur daiktu biksēs.

Glūnēju uz viņu tik un tā.

“Dosi man darbu, kapteini?” Nenna pavaicāja. Viņa apstājās un izspļāva smiltis piķa sveķu pikuci.

“Iesim lejā. Tikai mēs abi.”

“Tikai mēs abi?” Sejai piesietais koka deguns nevilcās krokās, bet āda starp acīm gan.

“Viņi ir divi, turklāt neapbruņoti. Domā, ka netiksim galā?”

“Ne jau no viņiem man bail,” teica Nenna. Viņa izspļāva atlikušos sveķus otrā pusē. “Tur var būt jebkas. Varbūt skvīmi. Dalčeri.”

“Varbūt liels naudas pods. Esam pārāk tālu uz dienvidiem, lai sastaptu dalčerus.”

“Un kā ar skvīmiem?”

“Vienkārši savāc mantas. Ejam lejā. Ja gribam samaksu, abām galvām jābūt veselām, bet tu zini, kā ar puisiem mēdz notikt. Nevaru paļauties, ka neaizrausies; un tās tiesas meklē katru izdevību nemaksāt. Vai atceries, kā gadījās Snoskā?”

Nu bija Nennas kārtā viebties.

“Njā. Atceros.” Snoska mums visiem saistās ar sliktām atmiņām. Nevienam nepatīk tehnisku sikumu dēļ zaudēt solīto samaksu par darbu. Līdz pat šai dienai esmu pārliecināts, ka, saliekot gabalus pareizi, tur tomēr varēja saskatīt seju.

“Labi. Tad kusties veicīgi un gatavojies.”

Nokāpu no zirga. Sūrstēja seglu noberztās kājas, un pirms desmit gadiem sāpe muguras lejasdaļā tā nebūtu dūrusi. Vairs nepavadīju pietiekami daudz laika seglos. Kļuvu mīksts. Mīksts, nevis vecs, tā sev iegalvoju. Tnota nokāpa, lai palīdzētu man sagatavoties. Viņš bija vēl vecāks par mani, un, lai gan varēju paļauties, ka viņš nevienam zobenu sejā netrīeks, tas bija tikai tāpēc, ka cīņā viņš bija tikpat noderīgs kā vaska bruņucepure. Drīzāk savainosies pats, nevis ievainos kādu citu, tāpēc lejā man bija vajadzīga negantā Nenna. Tnota pārbaudīja manu pusbruņu siksnas un sagatavoja musketi, kamēr izvēlējās ieročus no arsenāla pie segliem un sasprādzēju tos pie jostas. Paņēmu mačeti ar īsu asmeni un garu dunci. Lejā, aizā, nebūs vietas atvēzēt neko garāku par roku. Pirms dažiem gadiem tur biju. Diži plašāka tā nekļūst. Drīzāk šķērsiela, nevis ieļēja.

Nenna nomelnējušajā tēraudā izskatījās pietiekami draudīga. Tnota uzšķīla liesmu un aizdedzināja degļus, lai šaujamočī būtu gatavi spļaut svīnu. Negrasījās likt tos lietā. Muskete savu upuri šausmīgi sakropļo, bet, kā jau Nenna teica, lejā varētu būt skvīmi. Drūmās zemes iekšās varēja slēpties jebkas.

Jo drīzāk nogriezīsim dumpiniekiem galvas un dosimies atpakaļ uz pilsētu, jo labāk.

“No aizas var izrāpties tikai trijās vietās,” teicu. “Vai atceries, kur ir pārējās?”

Tnota apstiprinoši palocīja galvu. Viņš man parādīja abas pārējās — vienu apmēram jūdzes attālumā un otru pusjūdzi uz austrumiem no tās.

“Labi. Ja izdzīsim laukā, jāšus panāciet viņus un gaidiet mūs.”

“Nieka lieta.”

“Tnota paliek par galveno,” uzsaucu saviem puisiem, un gandrīz izskatījās, ka viņi klausās, ko saku. Neatminos, kā biju pamanījis savākt tādas rensteles žurkas. Brendijs beidzies, divdesmit jūdzes Postažā un salašņu vienība man uz kakla. Vienubrīd manā dzīvē kaut kas bija nogājis stipri šķērsām.

Lejup aizā veda irdenu akmeņu un pārakmeņojušos koku sakņu nogāze. Nav viegli pa tādu iet, ja jānes ierocis, bet starp sienām tikai septiņas pēdas. Gaismas te nebija daudz, tikai pietiekami, lai spertu nestabilus soļus. Bija grūti neiespert lejā, tumsā, sīkas grūžu šaltis, tomēr uzvedāmieš pēc iespējas klusi. Putekļu aiza bija dziļa. Droši vien tas bija viens no iemesliem, kādēļ ienaidniekam patika izmantot to par savu atbalstītāju un spiegu tikšanās vietu. Tik dziļi Postažā, gandrīz ārpus Robežjoslas, mūsu patruļas nedevās bieži, tomēr, ja devās, tad tumsā neložņāja. Tik daudz sajēgas bija pat virsniekiem.

Gaiss bija auksts un sauss, mitruma necik. No klintīm mums visapkārt spraucās koku saknes. Reiz, pirms tika radīta Postaža, šajā vietā slējās tūkstošgadīgs mežs. Tagad bija palikušas tikai saknes — sausas un pelēkas kā veci kauli. Postažā nebija ūdens, un retie eļļaini melnie dīķi nepalīdzēja augt nekam.

“Man jāatzīstas grēkā,” ierunājos.

“Pēkšņi esi kļuvis reliģiozs?” Nenna noņurdēja.

“Ne tuvu.”

“Gribēji dabūt mani vienu tumsā?”

“Nekādā ziņā,” mēģināju apiet kādu lielu akmeni. Atbalstīju pret to pārāk daudz svāra, un tas nodrupa kā krīts. Postažā nekas nav ilgmūžīgs.

“Tiesa maksā vairāk, nekā teicu. Ne daudz vairāk, tomēr pietiekami, lai es aizdomātos.”

“Tu sameloji par atlīdzību?”

“Protams! Es vienmēr meloju par atlīdzību.”

“Pakaļa.”

“Jā. Lai nu kā. Aizdomājos, varbūt šie mērķi ir kas vairāk par parastiem līdztečiem.”

“Spiegi?”

“Nē. Ja nu viņa ir ļaudava?”

“Valengradā ļaudavu nav,” Nenna atcirta pārāk strauji, lai šķistu pārliecināta. Kad kāpām dziļāk, sakņu režģis virs galvas aizturēja gan gaisu, gan vēju. Nenna uzpūta musketes deglim, lai gals turpinātu kvēlot un kūpēt. Spīdums izgaismoja viņas seju sarkanu kā velnam. Tumsā lēni svilstošā degļa smārds bija nomierinošs kā malkas dūmi, tikai sīvi un kodīgi.

“Viņiem patiktu, ka mēs tā domājam,” teicu. “Pērn citadele vienu atrada. Lielu, gandrīz mājas platumā. Nodedzināja ap viņu ēku un apgalvoja, ka tas bijis tikai ugunsgrēks.”

Nenna mēģināja nosprauslāties. Šo paradumu viņa nebija zaudējusi. Bez īsta deguna, caur kuru spūrgt, izklausījās savādi.

“Muļķības. Tā bija tikai kāda resna, veca palaistuve, kas nokaitinājusi nepareizo virsnieku. Uzpleči sāk uzvesties jocīgi, ja viņus noraida kāda prasta ielene. Viņš nodedzināja bordeli aiz spīta un izdomāja attaisnojumu.”

Nenna ticēja tikai tam, kam gribēja ticēt, un ne niekam patiesības vairāk.

“Vienalga. Ja lejā ir ļaudava, negribu, ka vīri nonāk viņas tuvumā. Tu zini, ar ko tas var beigties.”

“Kas tev liek domāt, ka spēj pretoties ļaudavai labāk nekā viņi?” jautāja Nenna. Es pieklusināju balsi. Skaņa aizķērās aiz as nelīdzenajās sienās, tomēr piesardzība par ļaunu nenāk.

“Nekas. Tikai paļaujos, ka neliksies par mani zinis un šausi šai taisni pierē.”

“Man likās, teici — seju nedrīkst sabojāt?”

Veltīju viņai nopietnu skatienu, kas puskrēslā nemaz nebija redzams.

“Ja tā ir ļaudava, šauj draņķa galvā. Skaidrs?”

“Klausos, kapteini Galherov, ser, šaut draņķa galvā, ser. Tiesa, būtu ellīgi žēl, viss darbs par velti.”

“Tā būtu. Labāk nekā alternatīva. Ja viņi ir iezīmēti, mums tāpat samaksās.”

Paslīdēju irdenā grantī, un Nenna pastiepa roku, lai mani noturētu. Akmeņi grabēdami aizripoja pa šauro slīpumu. Abi sastingām. Ja viņi joprojām bija tur, mums bija jābūt uzmanīgākiem. Sarunas darīja izklaidīgus. Laiks aizvērties un saspicēt ausis. Eja klintīs nozuda aiz līkuma, un, lavoties gar stūri, es piespiedu musketes laidī pie pleca. Tikai aizas turpinājums. Lavījāties tālāk. Stingajā gaisā aiz manis plīvoja lēna degļa dūmu strūkliņa. Cerēju, ka bezvējā tā neizplatīsies mums pa priekšu un nebrīdinās viņu. Šo smaržu nevar sajaukt ne ar ko. Ja tā bija ļaudava, vislabāk būtu pārsteigt viņu nesagatavotu.

“Re,” nočukstēja Nenna. “Gaisma.”

Aiz nākamā līkuma blāvoja vārais, mākslīgais fosas gaismekļa starojums. Lavījos uz priekšu, sperdams soļus uz cietās klints, cik nu klusitas mana izmēra vīram iespējams. Deju stundās vajadzēja būt uzcītīgākam. Nenna kustējās veiklāk, kaut kas viņā man atgādināja pilsētā klaiņojošos kaķus — slaiķa izveicība un nikni šņācieni. Viņa ar paceltu ieroci nozuda aiz līkuma.

Gandrīz gaidīju, ka viņa izšaus, taču Nenna apstājās, un es nostājos cieši blakus. Aiza paplašinājās; ne pārāk daudz, bet piecpadsmit pēdu šķiet paprāvs attālums, ja atrodies šaurā spraugā dziļi zemē. Bēgļi bija izveidojuši nelielu noimetni. Vecu, savalkātu segu kaudzi blakus dažiem zariem, ko nebija izdevies aizdedzināt, lai iekurtu ugunsroku. Turpat apgāzta tukša pudele. Gaisma plūda no maza luktura, kurā sākusi izsīkt fosa. Baterijas spole bija gandrīz tukša.

Mūsu medījums bija sēdus ar mugurām pret klints sienu. Abi bija miruši. Nekādu šaubu. Izvalbītas acis, atkārušies žokļi. Plecu pie pleca kā pāris biedējošu marionešu, kas gatavas kuru katru mirkli sakustēties.

Sieviete pusmūžā ar brūnām cirtām, kas paslēptas zem baltas aubes, zilām acīm ar vārnu kājiņām kaktiņos. Mirušās seja un kleita bija nošķiestas ar sakaltušām asinīm. Tās bija plūdušas no deguna, ausīm un mutes. Viņš bija gājis bojā tāpat. Formastērps notriepts ar ko daudz ļaunāku par Postažas putekļiem un sviedriem.

Dzīvē es ne uz vienu no viņiem nebūtu paskatījies divreiz. No mirušiem nespēju atraut skatienu.

Mans nemiers pieauga, no vēdera tas kāpa uz krūtīm. Nevienas redzamas brūces, tikai lērumš asiņu. Neko tamlīdzīgu ilgi nebiju redzējis. Postažas radījumi ir neganti, tomēr tie nogalina kā dzīvnieki. Viņu nāve bijusi asiņaina, tomēr nostrādāta bez ieročiem. It kā viņi būtu šeit sēdējuši un gaidījuši, ka tiks nogalināti.

“Kaut kas viņiem ir uzbrucis,” teica Nenna. Manai Nennai ir izteikts talants norādīt uz acimredzamo.

“Ko tu neteiksi. Tas joprojām varētu būt šeit.” Nezinu, kas, pie visiem jodiem, tas bijis, tomēr tas bija izdarījis darbu mūsu vietā. Ielpoju degļa dūmus, un kodīgais smārds mani nomierināja.

“Tas jau sen ir prom. Asinis ir žuvušas stundām ilgi.”

Nenna nolaida šaujameroci. Viņa apsēdās uz liela akmens un parraudzījās uz līķiem ar izteiksmi, kas viņas atlikušās sejas vaibstos neparādījās bieži. Nespēju uzminēt, ko viņa domā. Negribēju jautāt. Uzgāju mazu somu un izrakņāju tās saturu. Daļēji vēlējos atrast kaut ko maršalam vai tiesām pārdodamu, lai no mūsu pūlēm būtu vairāk jēgas. Viņiem nekā daudz nebija. Dažas burkas sālitu zivju, tik maz naudas, ka pat kārtīgi saderēt nevarētu. Nevienas slepenas vēstules vai ienaidnieka tuneļu kartes, neviena līdzteču vai spiegu saraksta Valengradā. Viņa ir bijusi talants, fosas fabrikas strādiece. Viņš — artilērijas rotā dienējošs leitnants. Lai kāds būtu bijis iemesls pamest cilvēci un bēgt Postažā, viņi bija paņēmuši to līdzī kapā. Un laikam tagad mēs tajā stāvējām.

Kāda nejēdzība. Izšķērdēts laiks, izšķērdēta tiesas nauda, lai man samaksātu, izniekotas viņu muļķa dzīves. Viņi nebija paņēmuši pietiekami daudz ūdens, lai izvilkto pat līdz pusei Postažas, kur nu vēl — lai to šķērsotu līdz impērijas robežām. Viena nejēdzība pēc otras.

Laiks savākt galvas un lasīties no šejienes prom.

Sastingu, jo pamanīju kaut ko aizas dibena gruzos un smiltīs. Pāris mirkļu uz to blenzu, nespēdams pakustēties. Ieklausījos.

“Mums jātiek no šejienes prom.”

“Kas ir?” Nenna pārmeklēja viņu kabatas.

“Mums jāiet.”

Viņa saklausīja manā balsī bailes. Palūkojās visapkārt un ievēroja pēdas nospiedumu. Tik mazs. Tam nebūtu mūs tā jābiedē. Viņa ieples-tām acīm palūkojās uz mani.

“Savāc galvas!” nočukstēju. “Ātri! Cik vien ātri vari, nolāpīts!”

Pasaulē ir daudz ļaunu radījumu. Daži no tiem ir cilvēki, bet citi dzīvo Postažā. Ļaunākie no tiem nāk no zemēm tālu austrumos aiz Postažas robežām. Zinu, ka šis bērns pēdas nospiedums būtu varējis iz-veidoties sagadišanās pēc, varbūt parasta iedobe smiltīs. Tomēr to būtu varējis atstāt arī dārgumiņš.

Es elpoju pārāk sekli. Gar kaklu aizritēja kņudinoša sviedru tērcīte. Klausījos, vai nemanīšu kaut niecīgāko troksni, un turēju musketi gata-vībā. Cieši satvēru ieroci, lai nedrebētu pirksti.

“Ātrāk, ātrāk!” šņācu.

Nenna ir ļoti prasmīga un negrasījās pamest mūsu guvumu; ne jau pēc trim dienām, elpojot Postažas putekļus. Viņa izvilka zobenu un ķē-rās pie darba kā miesnieks. Pārbaudīju ieroča stobru un pārlicinājos, ka deglis skars pulvera kameru. Aizas klusumā viss šķita nekustīgs. Nenna sāka griezt un zāģēt, rokas kustējās spēcīgi un ātri. Vēlreiz nopētīju zemi, tomēr te bija tikai viens pēdas nospiedums. Divreiz mazāks nekā pieau-gušam cilvēkam. Abiem līdztečiem bija lielākas pēdas.

“Par lēnu!” šņācu.

“Darīts,” noteica Nenna. Viņa norāva guvumu, kas vēl turējās spītī-gās cīpslu stīgās. Viņai vajadzēs nomazgāties. “Vienmēr smagākas, nekā izskatās.” Viņa pacēla galvas, lai varu aplūkot. Abas veselas.

“Nevicinies tā. Nedaudz cieņas!”

“Pret līdztečiem man cieņas nav ne tik, cik melns aiz naga,” viņa noteica. Nenna nospļāvās uz mirušā vīrieša bezgalvainā liķa. “Tik ļoti

grib pievienoties dreļļiem? Domā, ka būt cilvēkam ir tik grūti? Iztūrēšos necilvēcīgi, ja šiem tā labpatīk.”

“Gana. Kustam!”

Ietinām galvas vienā no vecajām segām. Varbūt asinis paguvušas nožūt, taču tas nenozīmēja, ka radījums, kas viņus nozūmējis, ir tālu prom. Mans krekls zem bruņām bija viscaur slapjš no sviedriem.

Rāpdamies pār irdenajiem akmeņiem, pa savām pēdām atgriezāties pie ieejas aizā. Nepieciešamība lavīties klusu sacentās ar vēlēšanos tikt prom, galvas kūlājās caur jostu izvērtajā pašdarinātajā maisā. Nennai bija taisnība — tās bija smagas, tomēr caur nobirām un pārakmeņotajām pelēkajām koku saknēm līdām gana ātri. Nepārtraukti paturēju acīs aizmuguri, pusi ceļa iedams atmuguriski. Pulss bija paātrināts, sāka uz mākties nelabums. Teju gaidīju, ka, izrāpjoties laukā, atklāsim, ka mūsu pulks ir pārvērsts saplosītu liķu kaudzē. Atgādināju sev, ka asinis bija sakaltušas. Slepkaiva bija padarījis savu darbu un aizgājis.

Bailes izrādījās nepamatotas. Mani karavīri, ēzeļi tādi, uzgavilēja, kad izrāpāmies, līdz nesot sarkani notraipīto maisu.

“Vai raiti gāja?” pajautāja Tnota. Nelikos dzirdējis jautājumu.

“Dodamies!” uzsauca. “Seglos! Kustiniet savas nožēlojamās pakāļas! Kustam! Ja pēc pusminūtes kāds nebūs zirgā, paliks te.”

Jautrība izplēnēja. Viņi bija nožēlojams bars, tomēr dzirdēja trauksmi manā balsī. Nenna burtiski ielidoja seglos. Mani vīri nezināja, kas mūs izbiedējis, un viņiem tas nebija jāzina.

“Domā, šovakar varam paspēt līdz sargpostenim?” noprasiņu Tnotam.

“Maz ticams. Grūti izplānot maršrutu, un esam vismaz sešpadsmit standarta jūdžu dziļumā. Sāk aust sarkanais mēness, un tas traucē atrast ierastos ceļus. Ja gribi uz rietumiem, man vajadzīga stunda, lai izplānotu labu virzienu.”

“Tā nāksies atlikt uz vēlāku.”

Izpildīju solīto, liku pēdas kāpšļos un laidu zirgu auļos. Cirtu ar grožiem, nenolaidu skatienu no rietumiem un nepalēnināju gaitu, līdz Putekļu aiza nebija pagaisusi skatam.

“Kapteini, mums jāapstājas, citādi zaudēšu visus pozīcijas atskaites punktus,” Tnota uzstāja. “Tu zini, kas notiks, ja šeit apmaldīsimies. Mums jāapstājas.”

Negribīgi ļāvu zirgiem pāriet soļos un pusjūdzi tālāk apstāties.

“Pasteidzies,” teicu. “Ātrāko ceļu mājup.”

Orientēties Postažā nekad nav viegli. Bez laba navigatora varēji ceļot vienā virzienā kaut trīs dienas, bet attapties turpat, kur sāki. Vēl viens iemesls, kāpēc negribēju riskēt, ņemot Tnotu līdzi aizā. Vienīgās pastāvīgās ceļazīmes Postažā bija trīs mēneši — sarkanais, zeltaunais un zilais. Laikam tie bija pārāk tālu, lai tos spētu sagrozīt no zemes plūstošā indīgā maģija.

Devos aplaistīt kādu akmeni. Aizsienot bikses, jutu, ka sāk smelgt kreisās rokas apakšdelma iekšpuse. Aiztaisīju jostu un teicu sev, ka man rādās. Nē. Noteikti kļuva siltāk. Pat karsts. Sasodīts. Šis nebija ne īstais laiks, ne vieta kam tādām.

Kopš Vārnaskāja pēdējās vēsts bija pagājuši pieci gadi. Dažkārt iedomājos, vai vecais draņķa gabals varētu būt mani aizmirsis. Tagad, kad viņš mēģināja ar mani sazināties, sapratu, cik muļķīgas ir šādas iedomas. Es biju viens no viņa bandiniekiem. Viņš tikai bija gaidījis īsto brīdi, lai mani izkustinātu.

Aizgāju aiz kādas kāpas un atrotīju piedurkni. Uz manām rokām ir daudz tetovējumu, daudz ar zaļu, melnu un zilu krāsu ierakstītu atmiņu. Neliels galvaskauss par katru Robežjoslā pazaudēto draugu. Pārāk daudz nolāpīto galvaskausu. Vairs nespēju atcerēties, kam par piemiņu liela daļa no tiem tetovēta, bet ne jau galvaskausi tagad sāka uzkarst. Apakšdelma iekšpusē starp raupjajiem karavīra tetovējumiem izcēlās smalki izzīmēts krauklis. Nepatīkami uzkarsusi, tinte sāka melni kūst. Norāvu jostu un apsēju to ap augšdelmu kā žņaugu. Pieredze bija iemācījusi, ka tas man nodērēs.

“Nu taču,” caur zobiem rūcu. “Ātrāk sāksim, ātrāk beigsim!”

Miesa cēlās augšup, it kā no ādas kaut kas gribētu izlauzties. Visa roka sāka trīcēt, un nākamais grūdiens sāpēja vairāk nekā svilināšana. No sarkanās, svilstošās miesas šņācot cēlās tvaiks. Viebos sāpēs, griezu

zobus un aizmiedzu acis, kad āda nostiepās līdz pēdējam, bet tad jutu, kā tā plīst, kad no manis izrāvās krauklis. Nolāpīti lieli putni tie kraukļi. Tas izlīda no saplēstās miesas lipīgs un sarkans kā jaundzimušais, nolēca uz kāda akmens un palūkojās manī ar melnām acīm.

Sāpēs sakodu zobus. Nav jēgas izrādīt vājumu. Vārnaskājis līdzjutību nepazīna.

Putna priekšā noliecu galvu. Bezvārži nav dievi, tomēr no mirstīgajiem atšķiras pietiekami, lai nebūtu vērts tos daudz šķirot, turklāt gan dieviem, gan bezvāržiem patīk redzēt mūs uz ceļiem. Nebija jēgas runāt. Vārnaskājis manī nekad neklausījās. Man nebija ne jausmas, vai viņš caur putnu dzird vai arī tikai atsūta to norunāt sakāmo. Kraukļa knābis pavērās, un es izdzirdu viņa balsi kā gļotainu un čerkstošu rūcienu. Izklausījās, it kā viņš ik dienas kopš kara sākuma būtu izsmēķējis veselu bļodu baltlapas.

“GALHEROV!” tas ķērca uz mani. Nikns. “TIEC UZ DIVPADSMITO SARGPOSTENI! NOSARGĀ VIŅAS DZĪVĪBU! NESALAI VISU DĒLĪ!”

Piešķiebis galvu, lipīgais, sarkanais krauklis lūkojās manī, tad paskatījās zemē, it kā būtu parasts putns, kas meklē sliekas. Varbūt, nodevis ziņu, tas tāds kļuva. Pēc dažiem mirkliem tas noraustījies sastinga, acis ar liesmu izdega, no knābja izvēlās dūmu strūkļa, un tas sabruka zemē. Noslaucīju no apakšdelma asinis. Brūce bija nozudusi, taču sāpes palika. Kraukļa tetovējums bija atgriezies savā vietā izbalējis kā tinte veca vīra ādā. Ar laiku tas atkal kļūs spilgts.

“Plāni mainījušies,” teicu, atgriezies pie savas vienības. “Dosimies uz Divpadsmito sargposteni.”

Man tika veltīti daži vaicājoši skatieni, taču pretī neviens nestrīdējās. Tas labi. Uzspiest savu gribu dienesta pakāpes dēļ bija daudz grūtāk, ja nebija ne mazākās nojausmas, kāpēc to dari.

Tnota paraudzījās uz mēnešiem. Vēsi zilais Klada bija nolaidies virs horizonta. Gaišās bronzas krāsas plaisas sadalījušas debesīs bezkrāsainos gabalos. Tnota nolaižīja pirkstu, pārbaudīja vēja virzienu, tad nometās ceļos un izlaida pirkstus caur smiltīm.

“Divpadsmitais nav tuvākais sargpostenis, kapteini. Pirms tumsas līdz tam neaizkļūsim,” viņš teica. “Varu izvest mūs no Postažas un tad jāt uz dienvidiem pa apgādes ceļu.”

“Vai tas ir ātrākais ceļš?”

“Ātrāk būs taisni. Bet, kā jau teicu, nebūsim ārā no Postažas pirms tumsas iestāšanās.”

“Ātrāko ceļu, Tnota. Dabūsi papildu samaksu, ja pirms tumsas man rokā būs alus kauss.”

Tnota plati pasmaidīja. Pagūsim.

2. NODAĻA

Zirgi bija putās, bet nedomāju, ka kāds būtu nodzīts. Tie no pret-dabiskās tundras gribēja prom tikpat ļoti, cik jātnieki. Gudri dzīvnieki tie zirgi.

Divi mēneši bija norietējuši katrs savā malā aiz horizonta, tāpēc, kad tuvojāties Divpadsmitajam sargpostenim, naksnīgajās debesīs mirdzēja tikai Kladas slaikais safira krāsas sirpis. Tnota bija atradis kaut kādu riskantu, savādu ceļu caur garu, asu zāli apaugušām kāpām, bet bijām tikuši cauri vienā gabalā. Viņā nebija ne kripatas varmācības, bet, ja nebūtu tāds deģenerāts, vecais zēns būtu varējis kļūt par paša maršala navigatoru. Raibo debesu rūcienus atstājām aiz muguras, pametām tās spilgto bronzas plaisu caur-austas un nonācām zem dabiskākām nakts debesīm rietumos no Postažas.

Sargpostenī dega blāvas ugunis, pāris fosas darbinātu starmešu slinki laida gaismu pār tuvāko apkārtni. Viens no tiem mūs pamanīja un sekoja, kamēr tuvojāties. Pār nocietinājuma mūri mūsos noraudzījās viena gandrīz garlaikota seja. Tas bija standarta cietoksnis, tāds pats kā četri duči tā brāļu, kas virknējās gar Robežjoslas robežām. Augsti akmens mūri, lieli lielgabali, karogi, šauri logi un kūts smaka. Ierasta cietokšņu padarīšana.

“Āksta cepure,” Nenna ierunājās, kad tuvojāties. Saraucu uzaci. Viņa norādīja augšup. “Šitie man to atgādina. Projektora zari. Izskatās

pēc četriem āksta cepures galiem.” Pacēlu acis līdz augstumiem, uz ko viņa rādīja ar pirkstu. No galvenā torņa cietokšņa centrā slējās četri milzīgi metāla atzari kā izliektas melna dzelzs zirnekļa kājas, un no apakšas tos izgaismoja blāvi dzeltena fosas gaisma. Galā pat bija melna metāla lodes kā zvārguļi uz sarkano debesu fona.

“Nedomāju, ka projektori stāsta labus jokus,” iebildu.

“Nevaru piekrist.” Nenna pasmaidīja. Acis spīdēja šķelmīgi kā kaķim, kurš iecirtis nagus pelē. “Būs smieklīgi, kad visi tie dreļļi ienāks Robežjoslā un tiks pārvērsti pelnos. Vai tas nav joks?”

“Nē,” noteicu. “Tas tikai norāda, ka tev ir dīvaina humora izjūta. Tagad — muti ciet. Man jāizdomā, ko teikšu posteņa komandierim. Un, pie visiem jodiem, pārstāj košlāt to draņķību!”

Nenna nelikās zinis un turpināja runāt ar piķa sveķu pikuci mutē. Kad kopā esat jādēlējuši apkārt tik ilgi, cik mēs, un kopā piedzērušies kā lopī biežāk, nekā esat bijuši skaidrā, gribot negribot nākas pieciest zināmu nepakļaušanos. Daži kļūdaini pieņēma, ka esam mīļākie, it kā rētainie meklētu rētas. Viņa atzina, ka ir negants kaķis maisā, bet es nemūžam nebūtu samierinājies ne ar viņas splaudīšanos, ne pilnīgo manieru trūkumu, ko viņa nemaz nenožēloja. Ar tādu koka degunu neviens mākslinieks neaicinās viņu pozēt gleznai, bet diez vai arī mans portrets liktu galma dāmām tiksmē tvīkt. Esmu elpojis putekļus vai duci smilšu vētru, izdzēris vairāk grādīgā nekā vairums vīru ūdens, un, ja kāds mēģinātu izteikt komplimentu, ka mans žoklis izskatās pēc kalēja laktas, es varētu tikai bilst, ka katrā ziņā tas ir daudzīts pietiekami. Laikam spēju iztēloties, kāpēc ļaudīm šķiet, ka mēs būtu labs pāris.

Nācās jāt apkārt uz cietokšņa rietumu malu. Pret Postažu netiek vērsti nevieni vārti. Sargposteņi pastāv, lai austrumi paliktu austrumos un lai nosargātu mūs pret radījumiem, kas reiz bijuši cilvēki. Gariem vien zināms, kas tie bija tagad.

Sargs mūs nopētīja caur galvas izmēra lodziņu vārtos. Elpai dvakojot pēc vīna, viņš nožāvājās, tomēr zīmotne, ko parādīju, aizmēza no sejas nekaunīgo izteiksmi. Reljefais dzelzs disks pavēstīja viņam, ka esmu melnspārnis. Regulārās armijas karavīri par melnspārņiem nebija lielā sajūsmā.

Daži no viņiem uzskatīja mūs par galvu medniekiem un algoņiem, bija dzirdējuši stāstus par nevainīgiem cilvēkiem, kas apsūdzēti un tikuši pratināti. Viņiem kremta, ka mums nav jāspodrina mundieru pogas un jāpiedalās apmācībās, tāpēc nosplāvās un apsaukāja mūs par žurkām, kad domāja, ka nedzirdam. Lielākoties viņi baidījās, ka kādudien melnspārņi pavērsīs savu nosodošo, bezdvēselisko skatienu viņu virzienā. Katram ir kas slēpjams.

“Vai šeit ir kāda augstdzimusi sieviete? Virsnieks? Aristokrāts?”
jautāju.

“Atvainojos, kungs, ļoti atvainojos. Tikko sāku maiņu. Tiesa gan, pagalmā stāv dažas smalkas karietes. Laikam jau tās pieder bagātņiem.”

Veltīju viņam drūmu skatienu. Formastērps bija saburzīts, it kā viņš to nupat būtu uzrāvis mugurā. Pat josta nebija aizsprādzēta. Kopš pēdējo reiz biju bijis šai pusē, standarti izskatījās smagi kritušies. Izbijušais virsnieks manī pamodās no gadiem ilgušā nicinājuma, un es uzsaucu viņam.

“Seržant, tā kā atbildat par sargposteņa vārtiem, vai jums nevajadzētu zināt, kas šeit atrodas?”

Viņš uz mani rūgti paskatījās. Mana zīmotne vēstīja, ka viņam jālaiž mūs iekšā, taču viņš nebija pakļauts manām pavēlēm, un samierināties ar maniem aizrādījumiem nebija viņa pienākums. Ja vien es nebūtu ievācis kādus pierādījumus pret viņu, un to man nebija. Vainīgie ir daudz pakļāvīgāki.

“Paklau, draugs. Mans mazais plaušu karsoņa dēļ naktī nav ne acu aizvēris. Droši vien līdz nākamai nedēļai neizvilks, tāpēc sieva slīgst grūtsirdībā. Vai gribi vēl vairāk sarežģīt manu dzīvi? Ej, iesniedz sūdzību vienības kapteinim.” Viņš uzrunāja vīrus man aiz muguras. “Nāciet iekšā! Uz ēdnīcu jāiet caur vārtu namu. Izvairieties no sārtā alus. Daži no mums dabūja skrejamo.”

Vēl uzkavējos, bet nolēmu neaizrādīt, ka bērniem sargpostēnos atrasties aizliegts. Droši vien par labu tas nevienam nenāktu.

“Parādi man nesenos iebraucējus.”

Dežurējošais seržants paraustīja plecus, sakļāva ap sevi rokas, kā izrādīdams, ka ielaižu cietoksnī aukstu gaisu un viņam jāaizver vārti. Paņēmu reģistra grāmatu un izšķīrstīju.

Atbraucēji ar karietēm tajā nebija ierakstīti. Reģistru labākajā gadījumā varēja nosaukt par šaubīgu. Pārbaudīju parakstus nesenākajos ierakstos. Meklēju ne tikai Vārnaskāja dāmu. Spriedu, ka atpazītu Maldona atbaidošo rokrakstu, ja to ieraudzītu, tomēr pēdējo pāris mēnešu laikā sarakstā kā ieobraucēji vai izbraucēji uzskaitītas tikai apgādes karavānas, sardzes vienību maiņa un pa retam kāda ielene.

Gleks Maldons bija labs draugs un ietekmīgs sabiedrotais, līdz maģija sajauca viņam galvu. Labs cilvēks — cik nu labs var būt tāds, kurš pelna iztiku nogalinot. Gadu gaitā neskaitāmas reizes bija jājis kopā ar mani kā artilērists. Tad viņš sāka jaukties, kur nevajag, un tie iespundēja viņu trako namā, bet tik spējīgiem vērpējiem kā Maldons sienas īsti nav šķērslis. Viņš izbēga. Bēguļojošs, bīstams noziedznieks. Iespēja atrast viņa vārdu reģistra grāmatā bija bijusiniecīga. Tik un tā pajautāju seržantam.

“Vai esi redzējis šeit kādu vīru — gara auguma, ap piecdesmit gadus vecu? Brūniem, pie deniņiem sirmiemiatiem?”

“Nevarētu teikt, ka tādu atceros. Vai viņam ir vārds?”

“Gleks Maldons. Vērpējs no Valengradas. Visdrīzāk būtu runājis nedaudz dīvaini.”

Seržants pakratīja galvu un paņēma grāmatu atpakaļ, it kā, to lasot, es jauktos svešās darīšanās.

“Te neviena burvja nav bijis. Jau labu laiku.”

Pateicos viņam, lai gan nelikās, ka viņš būtu to pelnījis. Maldonam nebija iemesla nākt uz šo pusi, ja neskaita to, ka šeit bija dienvidi, un dienvidi ir debess puse, un jebkura debess puse bija labāka par vietu, kur viņam būtu jāatrodas — aiz atslēgas Valengradas garīgi slimo hospitālī. Izmetu Maldonu no prāta. Kā zemē nogrimis. Man viņa pietrūka.

Durvis aiz manis aizcirtās, un vārtu sargs sāka griezt resnu rokturi, liekot lēni nolaisties smagam vārtu režģim. Man nekad nav paticis būt kaut kur ieslēgtam.

“Gribi nopirkt man tādu smalku braucamo, kapteini?” Nenna smaidīdama vaicāja, pievērsdama manu uzmanību stāļla ēkai. Viņa bija pamānījusi ar atsperēm amortizēto karieti, kādās parasti pārvietojās tās pašas

galma dāmas, kuras neiekvēlinātu mans portrets. Riteņi bija paredzēti pilsētas bulvāru līdzieni bruģētajām ielām, un izskatījās, ka pēc kratīšanās pa nolaistajiem pierobežas ceļiem tiem būs nepieciešama apkope. Kariete bija nokrāsota zilā krāsā ar zelta rotājumiem, un tās īpašniekam noteikti jābūt augstākās sabiedrības pārstāvim. Droši vien tā bija dāma, pēc kuras mani atsūtījis Vārnaskājis.

“Kad sāksi klausīt manas pavēles, es sāksu tev pirkt smukas lietas,” teicu blakus stāvošajai karotājai.

“Nez, kas atvedis bagātņiekus uz Divpadsmito sargposteni,” prātoja Nenna. “Aristokrātiem te nav ko meklēt.” Nennai augstdzimušie nepatika tikpat ļoti kā man.

“Te nevienam nav ko meklēt,” teicu. “Ēdiens ir draņķīgs, gultas vēl ļaunākas, un, kolīdz paskaties uz austrumiem, sāk sašūpoties realitāte. Problēma slēpjas, lūk, kur — jo augstāk dzimis esi, jo mazāk tev sajēgas atbraucot. Droši vien kāda muļķe, kas grib kaut kur uzkalpoties un redzēt dzīvi pierobežā. Ar vienu kārtīgu skatu uz Robežjoslu un mazumiņu Postažas vajadzētu pietikt, lai viņa dotos atpakaļ, no kurienes nākusi.”

Nennai vienmēr patika klausīties, kā aprunāju eliti. Man nebija daudz labu vārdu, ko par tiem teikt. Mana pieredze ar valdošo šķiru nebija īpaši labāka kā viņai.

Uz nakti palaidu vienību brīvsolī. Viņi atradīs kādu atvērtu mucu, no kuras pasmelt, un izniekos vakaru, greizi dziedot un paspēlējot viens otram naudu. Kamēr vien nesakausies vai kaut ko nenozags, man bija nosplauties. Viņi devās nodzert Postažas drebuļus. Kad vairs nebiji zem sašķeltajām debesīm, saķert drebuļus bija normāli. Šķiet, maģijai, ko bijām tur uzsūkuši, bija jāpamet ķermeņus, un drebuļi palīdzēja, bet tas bija tikai minējums. Bezvārži nebija pacentušies mums pavēstīt, kāpēc to maģija mūs tā ietekmē, un mums trūka dūšas pajautāt.

Ja tādām kā viņš maz ir vērts piedēvēt vainu, tad par Postažas rašanos bija atbildīgs Vārnaskājis. Mums, nožēlojamajiem mirstīgajiem, nebija tiesību nosodīt ne viņu, ne pārējos bezvāržus. Bija ļaudis, kas pielūdz viņus kā dievus, tomēr, ja Vārnaskājis ir dievs, tad šī pasaule nebija ne spļāviena vērtā. Bezvārži karoja ar dzelmes karaļiem un to impēriju,

Seno Dodžaru, jau divsimt gadu, un kas pa šo laiku sasniegts? Liets daudz asaru, un zem Postažas smiltīm dzeltēja lērums kaulu. Esam pamanijušies nonākt strupceļā, pat ne panākt pamieru, un centrālajās pavalstīs pat nesaprot, ka aizsardzību pret dzelmes karaļiem nodrošina tikai un vienīgi Dzinējs un sargposteņi. Viņi nezina, cik tuvu karātavām stāvam un cik cieši savilkts mezgls ap mūsu kaklu. Taču mans saimnieks sakāvi necietīs pat tad, ja nāktos ziedot pēdējo Dortmarkas vīru, sievieti un bērnu. Un viņš to izdarītu. To viņš pierādīja, kad aizsargājoties iedzīnāja pasaulē Postažu.

Man ceļā stājās neliels administratoru, rakstvežu un kalpotāju bataljons un atkārtoja, ka komandieris ir aizņemts. Nelikos par viņu protestiem zinīs un laužos garām siekalas šķiedošām amatpersonām. Vārnaskāja iejaukšanās darīja šo pasākumu steidzamu. Nieku dēļ bezvārži nešķērdē ne kriptu spēku. Viņi tos taupa vairāk nekā zeltu. Gandrīz tiku līdz komandiera kabinetam, bet tad vairāki karavīri mani apturēja un piedraudēja saslēgt važās. Kaut ko rūcu pretī. Tas nelika man justies labāk vai viņiem laist mani garām.

Melnspārņi ir maza organizācija, ja to tā var nosaukt. Mūsu darbības netiek saskaņotas, un mērķi ne vienmēr ir vienoti. Zināju septiņu citu biedru vārdus, bet trīs no tiem nebija īsti, un man nebija ne jausmas, kur katrs no tiem atradās. Mēs bijām Vārnaskāja neredzamās rokas, viņa acis un viņa gribas izpildītāji. Bijām reizē augstāki un zemāki par armiju, aģenti izpildīja bezvāržu klusās pavēles — ja tie papūlējās tādas dot. Piecus gadus biju nodzīvojis bez īstas pavēles. Varēju brīvi darīt, ko vēlos, ar resursiem, ko pašam izdevās sakasīt. Vīri, ko ņēmu līdzi uz Postažu, bija līgumstrādnieki, neko diži labāki par algotņiem. Droši vien sliktāki. Šiem rakstvežiem būtu vajadzējis klupšus krišus pagādāt man prasīto, taču Vārnaskāja ieilgušās prombūtnes laikā bailes no melnspārņiem bija izsīkušas.

Nu viņš bija atpakaļ. Bailes atgriezīsies.

“Pie jodiem, ar ko tik ļoti neatliekamam viņš nodarbojas?” noprasiņu.

“Vai redzi ārā tās karietes?” jautāja kāds neiebidēts kapteinis, tērpts tik tīrā formastērpā, ka jāšaubās, vai šis maz iet ārā. “Komandieris

runā ar kaut kādu vellatu, kas pēdējo divu stundu laikā sacēlusi kājās visu posteni. Viņa ir kaut kāda ietekmīga augstmaņu izcelsmes vērpēja, grāfa māsa. Saistīta ar firsti Herono.” Viņš mani nopētīja ar kritisku skatienu. Varbūt man uz pleca bija tumšie spārni, taču tos klāja trīs dienu ceļa putekļi. Biju atvedis daudz putekļu un sakaltušu sviedru, un mana elpa noteikti smirdēja pēc lakricas saknes, ko biju ceļā košļājis. Viņš piekrita atstāt kādu man pakaļ, kad komandieris būs beidzis sarunu ar dāmu. Un ieteica nomazgāties, pirms ar viņu tiekos. Es viņam ieteicu iegrūst savu ieteikumu kādā vārdā neminamā vietā.

Par lamāšanos nerunājot, man nebija iespējas satikt komandieri, nesašķaidot kādu galvaskausu, un pat Vārnaskāja norādījumi nedeļa man tiesības ļautīņus piekaut, ja tie mani nokaitinājuši. Vismaz, būdama pie komandiera, Vārnaskāja noslēpumainā sieviete pagaidām bija pietiekamā drošībā.

“Kas ir tā bagātniece?” pajautāju.

“Agrāk neesmu viņu sastapis.” Kapteinis negribēja ar mani runāt, taču izbaudīja situāciju, kurā zina vairāk nekā es. Viņš paraustīja plecus. “Šķiet, viņu sauc lēdija Tanza.”

Šis vārds man trāpīja kā veseris pa krūtīm. Gandrīz sagriļojos. Skaļi norīju siekalas un mēģināju sakopot domas.

“Ezabete Tanza? Sieviete apmēram manā vecumā, tumšmate?”

“Tā viņu sauc. Nav ne jausmas, kā izskatās. Nēsā plīvuru, kā ierasts dienvidos.”

Mani sāka kratīt Postažas drebuļi. Iegalvoju sev, ka tie noteikti bija Postažas drebuļi un nekas cits. Patraucēju kvartīrmeistaru, lai piešķir man lakricu — tā attur drebuļus labāk nekā alus —, un, sakni košļādams, devos uz jumtu. Lakrica, puspudele brendija un auksts nakts gaiss kopā bija nepārspējami.

Kāpu augšā; ja vajadzīgs izvēdināt galvu, vislabāk doties augšup. Augšējos stāvos stikla lampas darbojās uz pusi vājāk, liekot kāpņu laukumiem un gaitenīem slīgt nomācošās ēnās. Kāds firsts nolaidīgi veica savus pienākumus. Mūsdienās viņi savu sudrabu ieguldīja zīdā un vīna dārzos, marmora pilīs un dāvanās savām konkubinēm, nevis uzturēja posteņus,

par kuriem bija atbildīgi. Atmiņa ir īsa. Ja neatradies pierobežā, bija viegli aizmirst, ka ienaidnieka vēlēšanās noslaucīt mūs no zemes virsas nav gājusi mazumā tikai tāpēc, ka mūs sargā Nalla dzinējs. Mēs nekad nebijām sakāvuši dzelmes karaļus, pat ne tuvu. Viņi bija viesuļvētra, bet mēs slēpāmies aiz saulesarga. Viņiem astoņdesmit gadi dikstāvē neko nenozīmēja, jo viņi jau bija seni, vēl pirms to skatieni pievērsās mūsu zemēm.

Pagāju garām plašām divviru durvīm, kurām pārvilkta smagas ķēdes, nostiprinātas ar vēl smagākām slēdzenēm. Sens komandiera instinkts lika man apstāties. Tā bija vadības telpa, kurā varēja iedarbināt Nalla dzinēja izliektos projektorus, ko Nenna bija pielīdzinājusi āksta cepures galiem. Uz ķēdēm vidēja plāna putekļu kārtiņa. Krietnu laiku neviens nav bijis ieeļļot mehānismus. Nalla dzinējs bija mūsu vienīgā īstā aizsardzība, ja dreļļi un to saimnieki nolemtu mums uzbrukt. Tas bija zināms katram bērnam.

Mana vectēva laikos, kad dodžariešu leģioni un dzelmes karaļi devās uzvarošā karagājienā pret deviņām pēdējām brīvajām pilsētām, Vārnaskājis uzlaida pasaulei Tukšuma sirdi. Tas bija ierocis vai varbūt notikums. Varbūt burvestība, kā lai, ellē, es to zinu. Šo to negribas uzziņāt nekad. Lai kas tas bija, sekas bija briesmīgas. Tādu ieroci pasaule agrāk nebija redzējusi un, paldies gariem, arī kopš tā laika vairs neredzēja. Viņš izmantoja Tukšuma sirdi, lai sprādzienā radītu Postažu. Izplēsa debesīs plaisas, nosmacēja zemi indīgos putekļos. Pakalni dega, lauki vārījās, upes izžuva. Adrogorskas un Klieras pilsētas bija mūsu, taču vienā spalgā mirklī no izziņas un kultūras centriem pārvērtās nejaušos atbrīvotās enerģijas upuros. Tās izkusa un sadega, iedzīvotāji tika sakropļoti un gāja bojā. Uzbrukuma ievainotie dzelmes karaļi atkāpās, tomēr netika sakauti. Kad tie atkal sakopoja spēkus, karš turpinājās nesen tapušajā Postažā, un dzelmes karaļi virzīja savas neizsīkstošās armijas pret mūsu dilstošajiem resursiem. Mēs nebūtu noturējušies. Taču veselas jaunu cilvēku paaudzes dzīvības deva laiku vēl vienam no bezvāržiem, Nallam, gar robežu izvietot savu dzinēju. Dzinējs iznīcināja karali Niviju un otrreiz atsita dreļļu uzbrukumu. Tam sekoja karadarbības pārtraukums. Savā ziņā tas bija miers, ko nodrošināja Dzinējs un sargposteni — ārēji

vadības punkti, no kuriem mūsu modrie komandieri varēja attālināti iedarbināt Dzinēju, ja dzelmes karaļi iesūtītu Robežjoslā savus spēkus. Viņi bija mēģinājuši tikai vienu reizi, krietni pirms manas dzimšanas. Dzinējs bija izdedzinājis Postažā jaunus krāterus. Tam jauni mēģinājumi nesekoja. Un tagad tas bija noputējis. Aizmirsts. Sargposteņa komandieris bija muļķis, ja turēja to aiz atslēgas. Tu nepārstāj nēsāt akmeņus kabatās tikai tāpēc, ka vilku bars baidās no tavas lingas.

Sargposteņa uzraugs bija mani nokaitinājis jau ar to, ka atteicās uzreiz tikties, un mans noskaņojums tapa ar katru mirkli drūmāks. Kad atgriezīšos Valengradā, par viņa patvaļu ziņošu maršalam. Nevienam nepatik sūdzambībeles, bet dreļļu okupētas pilsētvalstis viņiem patiktu vēl mazāk. Posteņa komandieris bija idiots. Tā bija maziska atriebība par to, ka liek man gaidīt, bet ar vecumu kļuvu arvien kašķīgāks, un man tas rūpēja arvien mazāk.

Augšā uz mūriem ieelpoju nakti un dzēru garus, siltus malkus no pudeles, vēlēdamies, kaut varētu maksāt mazāk naudas par labāku grādīgo. Saule bija norietējusi, Kladas blāvā, zilā gaisma darīja nakti vēsu un krēslainu. Ik pa laikam noklikšķēja un nokrakšķēja Postaža, kur kustējās un vaidēja zeme. Blāvā gaisma ļāva saskatīt lielāko krāteru malas, liecības par postošo spēku, ko Dzinējs raidīs pret ikvienu armiju, kam pietiktu muļķības ienākt Robežjoslā. Šeit, pie šīs cietokšņu rindas, bija apturēts simts gadus ildzis karš. Sprādzieni, kas to apturēja, bija atstājuši dziļas brūces zemē. Saindētajos Postažas laukos nekustējās pilnīgi nekas.

“Vai tu tur esi, Glek?” nodomāju. “Kaut kur tur? Vai esi tik ļoti sajucis prātā?” Gudrākā manas esības daļa, tā, kura ļāva izkulties dzīvam no Adrogorskas un saglabāt skaidru prātu, vairāk nekā divas desmitgades klaiņojot gar Postažu, vēstīja, ka sarunājos ar mironi. Gleks Maldons bija kļuvis dīvains, varbūt traks. Dažkārt ar vērpējiem tā notika. Kaut arī burvis, viņš bija labs cilvēks. Nebija devies uz ziemeļiem vai rietumiem. Dienvidi sāka šķīst aizvien neticamāks variants. Palūkojos uz plašo galvaskausu klājumu uz kreisās rokas un izvēlējos vietu, ko veltīšu viņa piemiņai.

Nolāpītā Ezabete Tanza. Atmiņas par viņu nu gan negribējās uzjundīt. Bija aizritējuši gadu desmiti, kopš pirmoreiz sēdēju viņai pretī pie galda. No tā brīža biju centies no šīm atmiņām atbrīvoties. Aizmurguras divdesmit gadi, sieva, bērni un gadiem ilgi klejojumi pa murgainu tukšaini, tomēr viņas vārds joprojām bija kā spēriens taisni pa kājstarpī. Nešaubījos, ka nāksies pavadīt viņu uz Valengradu. Ja ticētu, ka Vārnaskājim piemīt spēja izjust jebkādas emocijas, es būtu nospriedis, ka tas ir kaut kāds slimīgs joks.

Ēdamzālē skanēja dzērāju dziesma. Karavīri brīvsoli dziedāja par jūrnieku, kurš pameta savu kaulaino meiču un noslika. No šejienes līdz jūrai ir tālu.

Aizdedzināju resnu cigāru, ievilku un izpūtu dūmu mākonī. Dzert. Smēķēt. Košļāt lakricas sakni. Aizmirst. Aizgājušas un tālas smeldzīgas atmiņas par ko nenotikušu. Kopš tiem laikiem nebiju dzirdējis no viņas ne čuksta. Droši vien viņai bija vīrs. Bērni. Nevarēju iedomāties, kas viņai darāms sargpostenī. Nemaz negribēju mēģināt noskaidrot.

Skumjākais bija tas, ka viņa droši vien mani pat neatpazītu. Divdesmit gadi. Cits vārds. Salauzts deguns, rētaini vaigi, rētais zods. Skaidrs kā diena, viņa negaidītu, ka tas zēns ar mežģiņu apkakli pelnīs iztiku, nodarbojoties ar šādām muļķībām. Pārsviedu cigāra galu pāri mūrī un ierāvu vēl vienu malku.

Palūkojos lejup pagalmā. Vārtu sargs nožāvājās un izstaipījās. Pēdējais vasaras vakara siltums cēlās augšup, un vīrietis bija apmetis pleciem segu. Dziedāšana kļuva skaļāka un vēl greizāka, kas bija apbrīnojami. Sargs apsēdās uz ķebliša un nodrebinājās. Vientulīgs, garlaicīgs darbs aukstā naktī. Viņa vietā es būtu piedzēries. Vai aizmidzis. Vai abējādi.

No galvenā torņa iznāca mazs zēns un sāka ripināt nelielu mučeli uz vārtu pusi. Prātoju, vai šis ir tas mirstošais. Neizskatījās pēc mirēja, ja reiz pietika spēka velt smaga paskata mucu. Nāksies ziņot arī par bērnu klātbūtni. Sargposteņos bija paredzēts izvietot armiju, taču gadu gaitā visi kļuvuši pavirši. Vispirms viņi sāka ielaist palaistuves, tad tās kļuva par sievietēm, un gan sievietēm, gan palaistuvēm dzima bērni, un kaut kādā

veidā Nalla posteņi bija kļuvuši par mazām kopienām. Vai patiešām pret dreļļiem Postažā cīnījāties tik sen? Man tā nešķita.

Sargs piecēlās un paskatījās uz bērnu, kas apstājies dažu pēdu attālumā. Viņš uz mirkli sastinga. Bērns ierunājās un norādīja uz mucu. Šķita, ka seržants nodrebinās; tad viņš pacēla mucu un aizstiepa līdz vārtu režģim, kur nolika to zemē. Gaismas cauruļu vārajā gaismā redzēju, kā pār seržanta seju rit kas sarkans — asiņoja deguns, acs, auss. Viņš atsita mucu vaļā, un pie kājām izbira tumšas smiltis. Viņš stāvēja atkārtu žokli, kamēr asinis gar seju pilēja šaujampulverī.

Kad sapratu, man pārskrēja auksti drebuļi. Bērns — dārgumiņš — bēga. Metos skriet, kad seržants pasniedzās un pārsita vienu no gaismas caurulēm. Spožā straumē ap viņu izlija dzirksteles. Redzēju, kā tās baltas un skaistas gandrīz slinki krīt lejup.

Aizspiedu ar rokām ausis.

Vārti eksplodēja.